

Forløb 1: Je me présente

Lærervejledning til flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog i forløbet

I dette forløb lærer eleverne at præsentere sig selv og deres familier på fransk. Eleverne vil gennem forløbet få styrket deres sproglige nysgerrighed og opdage, at det er en ressource at have kendskab til andre sprog, når de skal lære det nye franske sprog. Der arbejdes også mere målrettet med sproglig opmærksomhed i sprogsammenligningerne mellem dansk, engelsk og fransk, hvor eleverne vil se, at der både er ligheder (fx i stavemåden) og forskelle (fx i udtalen) mellem sprogene. Der skabes samtidig mulighed for, at de flersprogede elever kan inddrage deres førstesprog både for at understøtte egen læring men også for at skabe en anerkendende klasserumskultur, hvor klassens samlede sproglige ressourcer ses som en styrke.

Gennem forløbet bygges der bro til de sprog, som eleverne allerede kan, bl.a. gennem arbejdet med sprogportrættet, men også til sprog, som eleverne ikke nødvendigvis har et kendskab til, bl.a. i de to flersprogede aktiviteter, hvor eleverne også møder italiensk og spansk. Da fransk, italiensk og spansk alle stammer fra den romanske sprogfamilie, vil eleverne fx opleve at de via deres kendskab til fransk kan gætte sig frem til betydningen af de italienske og spanske ord (eller omvendt). Derudover indgår der følgende flersprogede aktiviteter i forløbet:

'Bonjour' www.sproleg.dk (lektion 1)

I denne opgave arbejder eleverne med hilseudtryk på fransk og andre sprog. Læreren afspiller de forskellige hilseudtryk på smartboard og spørger fx eleverne, om de kender eller kan gætte hvilke sprog de forskellige hilseudtryk kommer fra. Eleverne byder efterfølgende ind med hilseudtryk på sprog, som de kender og udfylder fx den tomme taleboble.

'Membres de la famille' www.sproleg.dk (lektion 4)

I denne opgave skal eleverne bruge deres viden om transparens til at forbinde de engelske, franske og italienske familie medlemmer med de korrekte billeder. Aktiviteten kan laves samlet på smartboard eller i mindre grupper med en computer pr. gruppe, hvor man kan høre udtalen af ordene. Eleverne vil formentlig opleve, at de tre sprogs familieord for 'mor' og 'søster' er nemme at afkode, da familieordene starter med det samme begyndelsesbogstav. De andre familieord kan være sværere. Du kan her opfordre eleverne til at bruge deres gættestrategier, fx: Minder nogle af ordene om hinanden – i stavemåde, i udtale? Som opsamling kan der tales om forskelle og ligheder mellem sprogene.

Rettenøgle til forbindelsesopgave

1. mother, mère, madre.
2. father, père, padre.
3. sister, sœur, sorella.
4. brother, frère, fratello.
5. grandmother, grand-mère, nonna.
6. grandfather, grand-père, nonno.

'Catégorisation des couleurs' (lektion 6)

I denne opgave skal eleverne kategorisere 24 ordkort med farver på dansk, engelsk, fransk og spansk. Opgaven kan enten laves i makkerpar eller små grupper, hvor du beder eleverne om at begrunde hvorfor de opdeler kortene som de gør (i så fald print et sæt kort til hver gruppe). Først skal ordkortene kategoriseres efter sprog, herefter efter betydning. Saml op i plenum efter hver kategorisering: Hvilke sprog er der?

Hvordan ved I det? Kan vi som klasse farverne på andre sprog (skriv evt. op på tavlen)? Når eleverne skal kategorisere efter betydning, vil de formentlig opleve, at nogle af ordene er nemme at gætte, mens andre er sværere. Du kan her opfordre eleverne til at sammenligne fx begyndelsesbogstav eller bruge deres almenviden, fx: Har I hørt ordet 'noir' før - hvad bruges farven 'noir' fx til at beskrive? Som opsamling kan der tales om forskelle og ligheder mellem sprogene.

Rettenøgle til kategoriseringsopgave

blå	blue	bleu	azul
grøn	green	vert	verde
gul	yellow	jaune	amarillo
rød	red	rouge	rojo
sort	black	noir	negro
hvid	white	blanc	blanco

Un jeu de rôle (supplerende aktivitet)

I rollespillet skal eleverne hilse på og præsentere sig for så mange klassekammerater som muligt på fem minutter. Eleverne får dog tillagt forskellige roller, der bestemmer, hvordan de i mødet med andre skal udvise høflighed via kropssprog. Som afslutning på rollespillet kan du initiere en klassesamtale om forskellige måder at vise høflighed på. Er der fx forskel på, hvordan man udviser høflighed til forskellige personer i forskellige situationer?

Forløb 2: Mes loisirs

Lærervejledning til flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog i forløbet

I dette forløb lærer eleverne at fortælle om deres fritid og deres fritidsaktiviteter. Begrebet 'fritid' bliver i forløbet sat ind i en bred forståelsesramme ved både at inkludere sportsgrene, fx fodbold, badminton, svømning, samt fritidsaktiviteter, som udgår fra elevernes egne hverdage, fx at gå tur med sin hund, at se fjernsyn, at være sammen med sine venner. Eleverne bliver løbende gennem forløbet opfordret til at tænke over sammenhængen mellem (egen) kultur, fritid og sport, mens de arbejder med en række udvalgte fritidsaktiviteter. Mange af disse aktiviteter er særligt udvalgt med henblik på at tematisere sproglæringsstrategier. Ved at arbejde med disse fritidsaktiviteter vil eleverne bl.a. opleve, at mange af de franske ord er transparente (i skriften) med danske og engelske ord. Denne viden kan eleverne bl.a. bruge, når de skal gætte sig frem til betydningen af de franske ord. Samtidig giver den skriftlige transparens også mulighed for at åbne op for arbejdet med udtale.

Forløbet indeholder følgende aktiviteter, hvori der arbejdes med flersprogethedsdidaktik:

'Les loisirs en plusieurs langues' www.sprogleg.dk (lektion 1)

I denne opgave skal eleverne arbejde med en række udvalgte fritidsaktiviteter på fransk, som tager udgangspunkt i billeder. Fælles for de inddragede fritidsaktiviteter er, at de franske ord heri er transparente (på skrift) med danske og engelske ord. I opgaven vil eleverne således erfare, at de kan gætte sig frem til betydningen af de franske fritidsaktiviteter ved at trække på deres sproglige viden fra dansk og engelsk, og muligvis også fra andre sprog.

Fritidsaktiviteten 'être avec mes amis' vil formentlig udfordre eleverne, da denne ikke indeholder fransk/dansk/engelsk transparens. Du kan fx her opfordre eleverne til at bruge gættestrategier, fx: Hvad minder 'amis' om? Måske eleverne kan associere sig frem via kendskab til det spanske 'amigos'? Alternativt kan udelukkelsesmetoden bruges og denne fremhæves som en legitim gættestrategi. Herefter kan du med fordel bede eleverne om at forsøge at italesætte deres gættestrategier, både i makkerpar men gerne også i en opsamlende klassesamtale og tematisere elevernes sproglæringsstrategier: Hvorfor forstår I de franske ord? Hvilke strategier benytter I for at finde ud af, hvad ordene betyder? I opsamlingen kan du også fremhæve den store retstavningsmæssige transparens mellem de franske, danske og engelske ord, men samtidig rette elevernes sproglige opmærksomhed mod, at selvom ordene ligner hinanden på skrift, adskiller udtalen af ordene sig en del fra hinanden.

'Les jours de la semaine en plusieurs langues' www.sprogleg.dk (lektion 3)

I denne aktivitet sammenligner eleverne ugedagenes navne på engelsk, fransk, tysk, spansk og dansk. Hvis eleverne kender ugedagenes navne på andre sprog, kan du med fordel opfordre eleverne til at tilføje navnene (evt. blot med lydskrift) nederst på skemaet. Eleverne taler herefter sammen om, hvilke forskelle og ligheder der er mellem de forskellige sprog. Måske får eleverne øje på endelser, der betyder 'dag' i nogle af sprogene (fx 'di' i fransk). Du kan fx også rette elevernes opmærksomhed mod, at nogle sprogs ugenavne tager udgangspunkt i de latinske navne for planeterne (se nedenstående skema).

dansk	tysk	engelsk	Latin	fransk	spansk	italiensk
søndag	Sonntag	Sunday	dies Solis	dimanche	domingo	domenica
mandag	Montag	Monday	dies Lunae	lundi	lunes	lunedì
tirsdag	Dienstag	Tuesday	dies Martis	mardi	martes	martedì
onsdag	Mittwoch	Wednesday	dies Mercurii	mercredi	miércoles	mercoledì
torsdag	Donnerstag	Thursday	dies Jovis	jeudi	jueves	giovedì
fredag	Freitag	Friday	dies Veneris	vendredi	viernes	venerdì
lørdag	Samstag	Saturday	dies Saturni	samedi	sábado	sabato

Forløb 3: Fêtes et traditions

Lærervejledning til flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog i forløbet

I dette forløb lærer eleverne at tale om festlige lejligheder, traditioner og højtider rundt omkring i verden, herunder den frankofone verden. Forløbet tager udgangspunkt i elevernes fælles kulturelle og sproglige baggrunde og trækker dermed løbende på elevernes egen viden om og erfaringer med fester og traditioner. Fælles klassesamtaler, makkerpar-øvelser, billedstøtte via plancher og ordkort samt gruppeopgaver sikrer, at eleverne er sprogligt aktive og har mulighed for at trække på og dele den viden, som de har erfaringer med. På denne måde sikres et lige deltagelsesgrundlag for alle elever.

Forløbet indeholder følgende aktiviteter, hvori der arbejdes med flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog:

'Le calendrier de la classe' (lektion 3)

I denne aktivitet skal eleverne lave en brainstorm over fester og traditioner i et lokalt, nationalt og internationalt perspektiv. Der tages udgangspunkt i elevernes viden og refleksioner hjemmefra, så klassen danner et fælles grundlag for festlige lejligheder ud fra klassens sammensatte kulturelle baggrunde. Du kan fx indlede samtalen med spørgsmål som: Hvilke fester holder I i jeres familie? Og hvordan holder I dem – skal man fx gøre/spise/sige noget bestemt til festen? Har I nogle særlige traditioner hjemme hos jer? Kender I til andre fester og traditioner? Kender I nogle, der holder de samme fester og traditioner, som I gør i jeres familie, men som holder dem på en anden måde? Hvad er fælles for de fester, som vi nu kender til? Du kan med fordel fremhæve, at der findes fester og traditioner i alle kulturer, og holde fast i den mangfoldighed, som eleverne repræsenterer. Eleverne byder ind med ord og sætninger, som skrives ind i klassens kalender fra lektion 1. Kalenderen udvikler sig således til at blive en international kalender med fester og traditioner, som eleverne kender.

'Mots et expressions' (lektion 6)

I denne aktivitet skal eleverne skrive om, tegne og illustrere den viden, som de har om fester og traditioner i forskellige kulturer og lande. Aktiviteten bygger videre på aktiviteten fra lektion 3, hvor eleverne har indsamlet viden om fester og traditioner. Eleverne skriver små kort med ord, sætninger og billeder, som de efterfølgende sætter op på plakaten. Kortene kan fx indeholde navne på fester og højtider, være illustreret med tegninger eller billeder af fx festdragter eller anden festlig beklædning og må gerne også indeholde sprog, som ikke er tilstede i klassen. Eleverne skal derefter i makkerpar præsentere deres kort. Elevernes præsentation foregår på dansk og evt. andre sprog, så eleverne har mulighed for at opbygge en viden om festerne og traditionerne. Når du til sidst i lektionen læser elevernes kort højt og fortæller om dem på fransk, bliver elevernes viden om festerne og traditionerne overført til fransk.

'Joyeux anniversaire dans toutes les langues' www.sprogleg.dk (lektion 7)

I denne aktivitet skal eleverne lytte til (og evt. gentage), hvordan man ønsker 'tillykke med fødselsdagen' på svensk, italiensk, engelsk, dansk, arabisk og norsk. Bilaget 'Joyeux anniversaire dans toutes les langues' vises på smartboard og én elev ad gangen kommer op og trykker på en af taleboblerner. Eleven forsøger herefter fx at gentage udtrykket på det valgte sprog eller svarer 'tillykke med fødselsdagen' på et andet sprog efter eget valg. Herefter afspilles fødselsdagssangen 'Joyeux anniversaire'. Du kan med fordel vælge af afspille den franske fødselsdagssang på samme melodi som fx den engelske ('Happy Birthday To You') og den tyske ('Zum Geburtstag viel Glück'). Måske kender eleverne også sangen på andre sprog? Som afslutning kan du spørge eleverne, om de kan sige 'tillykke med fødselsdagen' på andre sprog eller om de fx ved, hvordan man siger 'tak' på andre sprog.

Eleverne udfylder herefter 'Souhaiter un joyeux anniversaire'. Som opsamling kan I fx tælle sammen, hvor mange sprog klassen samlet kan ønske tillykke på.

Forløb 4: Moi et mon école

Lærervejledning til flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog i forløbet

I dette forløb stifter eleverne bekendtskab med skolefagene og ting i klasseværelset og lærer dermed at fortælle om deres skole. Gennem forløbet skabes der løbende forbindelse mellem det franske sprog og sprog, som eleverne allerede kender til. Dette sker fx, når eleverne sammenligner de franske skolefag med skolefag på dansk, engelsk og andre sprog. Når de franske fag sammenlignes med fagenes navne på fx engelsk og dansk, vil eleverne formentlig opleve, at de kan trække på deres viden fra dansk- og engelskundervisningen, når de skal lære de franske fag at kende. Hvis eleverne fx ikke kan genkende et ord på fransk, kan de prøve at undersøge, om det franske ord minder om et ord på et andet sprog, som de kender. På denne måde støttes elevernes gættestrategier og samtidig aktiveres deres semantiske netværk. Forløbet bygger også bro til sprog, som ikke er fælles viden for alle elever, fx andre førstesprog eller sprog, som nogle eleverne kender lidt til. Elevernes førstesprog kommer, udover i lektion 3, fx også i spil i afslutningen af lektion 5, hvor eleverne får som hjemmeopgave at afspille deres franske dialoger for en person der ikke nødvendigvis kan fransk. Elevernes opgave er herefor at forklare vedkommende, hvad den franske dialog handler om på elevernes førstesprog. Eleverne overfører således viden fra det ene sprog til det andet og bliver dermed klogere på både det franske sprog og deres eget førstesprog.

Forløbet indeholder følgende aktiviteter, hvori der arbejdes med flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog:

Brainstorm om skolefag på dansk, engelsk og fransk (lektion 1)

Lektionen indledes med en fælles brainstorm om skolefag. Eleverne nævner alle de fag, de kan komme i tanke om på engelsk, og de engelske navne skrives op på tavle/smartboard. Herefter vises en liste over de franske navne for skolefagene. Eleverne arbejder herefter i makkerpar om at finde ud af, hvad de franske fag hedder på dansk. Du kan med fordel opfordre eleverne til at bruge gættestrategier såsom: Hvad tror I, at dette fag hedder på dansk? Minder ordet/ordene jer om noget, som I kender fra andre sprog? Som afslutning på timen får eleverne til hjemmeopgave at udvælge tre-fire fag, som de skal oversætte til et nyt sprog. Støt gerne eleverne i at være opfindsomme og vælge et sprog, som de måske ikke kender på forhånd, fx en vens eller nabos førstesprog. Hvis eleverne ikke kender en, der taler et andet sprog, kan de fx bruge Google Translate til at oversætte fagene med. Eleverne skriver oversættelserne af de tre-fire fag ned og medbringer dem i lektion 3.

Skolefag på andre sprog (lektion 3) ['Les matières en plusieurs langues'](#)

I lektion 3 følges der op på elevernes hjemmeopgave. Eleverne kommer ud på gulvet og laver bevægelseslegen: Find en makker, der har samme fag som dig, og sammenlign faget på de forskellige sprog. Eleverne sammenligner fagenes navne på forskellige sprog i både udtale og stavemåde, fx: Hvilke ligheder og forskelle er der? Er der fx ens begyndelsesbogstav? Lyder ordet/ordene fx ens? Efter bevægelseslegen samles der op på alle elevernes oversættelser via bilaget 'Les matières en plusieurs langues'. Du kan fx skrive det franske navn for skolefagene og tilføje alle de sprog, som eleverne kan oversætte fagene til. Til sidst kan I lave en fælles optælling: Hvor mange sprog kan vi sige fx 'matematik' på? Hvilke fag kan vi sige på flest sprog? osv.

Forløb 5: Moi et le monde francophone

Lærervejledning til flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog i forløbet

I dette forløb arbejder eleverne med fransktalende lande. Når eleverne indledningsvist præsenteres for udvalgte fransktalende lande på fransk, er det meningsfuldt at bygge bro til andre sprog. Grundet den store transparens mellem dansk/engelsk/fransk, vil eleverne kunne bruge deres allerede tilegnede sproglige viden til at gætte sig frem til, hvilke lande der er tale om. Eleverne vil dermed have lettere ved at forstå og huske de franske landenavne, hvis de sammenligner med ord, som de kender i forvejen. Hvis der er andre sprog end dansk repræsenteret i klassen, er det også oplagt at spørge eleverne, om de ved hvad landenes navne hedder på disse sprog. Senere i forløbet beskæftiger eleverne sig med betydningen af accent aigu og accent grave i franske ord. Også i denne aktivitet inddrages et flersproget perspektiv, hvor brugen af accent undersøges på tværs af sprog. Gennem denne aktivitet vil eleverne således blive klogere på det franske sprog samt på sprog i almindelighed, da de vil erfare, at accenter findes i mange forskellige sprog og at de er med til at ændre på udtalen og dermed også på betydningen.

Forløbet indeholder følgende aktiviteter, hvor eleverne arbejder med flersprogethedsdidaktik og dansk som andetsprog:

Fransktalende lande på forskellige sprog (lektion 1)

I denne aktivitet skal eleverne tale om de fransktalende landes navne på forskellige sprog. Eleverne præsenteres først for de fransktalende landes navne på fransk. Du kan herefter spørge eleverne om de kan gætte, hvilke lande der er tale om på dansk, samt om de kender landenes navne på andre sprog (fx engelsk eller andre sprog, der er repræsenteret i klassen). Eleverne kan herefter sammenligne landenes navne på de forskellige sprog via spørgsmål som: Ligner landenes navne hinanden på tværs af sprog? Starter de fx med det samme begyndelsesbogstav? Udtales de ens eller næsten ens? Er der nogle sprog, som ikke ligner de andre? Eleverne kan sammenligne landenes navne på forskellige sprog i makkerpar og der kan samles op via en fælles klassesamtale med spørgsmål som: Hvor mange forskellige sprog kan vi sige fx 'Frankrig' på? Hvis du ikke har elever i klassen, der har andre førstesprog end dansk, kan du fx inddrage følgende sprog:

Dansk	Engelsk	Spansk	Norsk	Tyrkisk
Frankrig	France	Francia	Frankrike	Fransa
Belgien	Belgium	Bélgica	Belgia	Belçika
Schweiz	Switzerland	Suiza	Sveits	İsviçre

L'accent aigu et l'accent grave (lektion 3) på www.sprogleg.dk

I denne lytteøvelse skal eleverne arbejde med to forskellige slags accenter, som er særligt kendetegnende for fransk, men som også bruges i andre sprog. Bilaget 'l'accent aigu et l'accent grave' vises på smartboard og eleverne kommer skiftevis op til tavlen, trykker på et af ordene og gentager udtalen. Eleverne lytter således til alle ordene og lægger mærke til, hvad henholdsvis accent aigu og accent grave bruges til. Eleverne taler derefter sammen i makkerpar om, hvad accenterne bruges til. Herefter åbnes der op for en snak om accenter på tværs af sprog. Eleverne kan her sammenligne med danske ord med accent eller med ord fra andre sprog. Hvis du har elever, der fx kan islandsk, tjekkisk, spansk eller polsk, er det oplagt at inddrage disse sprog, da accenterne også findes her. Dette kan foregå via en klassesamtale eller, hvis der er flere sprog repræsenteret i klassen, via en CL-struktur: Eleverne skriver et selvvalgt ord med accent på et hvilket som helst sprog ned på papir, kommer ud på gulvet, finder en makker, fortæller om accentens lyd og evt. betydning i ordet, bytter papir med makkeren, finder herefter en ny makker og fortæller om det nye ord.

Accenterne bruges bl.a. til at angive, at -e'et udtales som [e] som i 'parlé' eller [ɛ] som i 'mère' frem for et [ə] som i 'vendredi'.

Accent grave bruges også til at skelne mellem to ord, der har ens stavemåde men forskellig betydning, fx forskellen mellem 'ou' og 'où'.

